

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده پزشکی افضلی پور

شیوه نامه اجرایی پایان نامه های دانشجویان پزشکی عمومی و دستیاران تخصصی و فوق تخصصی

به استناد شیوه نامه اجرائی تنوع بخشی به عناوین پایا نامه‌های دکتری حرفه‌ای (عمومی) سال ۱۴۰۰، ابلاغیه شماره ۳۷۷ مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۱۱ معاون محترم آموزشی دانشگاه و مصوبه مورخ ۱۳۹۸/۰۹/۱۰ شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی، نظر به اهمیت چگونگی اخذ پایان نامه، انتخاب استاد راهنما، نظارت بر مراحل تصویب علمی و اخلاقی، اجرا، انتشار نتایج و دفاع از پایان نامه، شیوه‌نامه اجرایی پایان‌نامه‌های دانشجویان پزشکی عمومی و دستیاران تخصصی و فوق تخصصی پس از انجام مراحل کارشناسی و طرح در هیأت رئیسه دانشکده، به شرح زیر در ۱۴ ماده و ۲۴ تبصره ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱: انتخاب استاد راهنمای دانشجویان دوره پزشکی عمومی

۱-۱- ظرفیت پذیرش راهنمایی پایان نامه دانشجویان پزشکی عمومی برای هر عضو هیأت علمی آموزشی و پژوهشی رسمی یا پیمانی در گروه‌های علوم پایه و بالینی دانشکده پزشکی، استادیار حداکثر ۴ پایان‌نامه، دانشیار حداکثر ۶ پایان‌نامه و استاد حداکثر ۸ پایان‌نامه در حال اجرا می‌باشد.

۱-۲- در صورت راهنمایی مشترک یک پایان‌نامه توسط دو یا چند استاد، سهم هر استاد به‌صورت مساوی محاسبه می‌شود.

۱-۳- اعضای هیأت علمی سایر دانشکده‌ها تنها می‌توانند به عنوان استاد راهنما دوم یا مشاور پایان نامه دانشجویان پزشکی و دستیاران تخصصی مشارکت داشته باشند.

تبصره ۱. هر عضو هیأت علمی استادیار آموزشی و پژوهشی در سال اول اشتغال، می‌تواند راهنمایی تنها یک پایان‌نامه دانشجوی پزشکی از هر ورودی را بر عهده گیرد و از سال دوم به بعد، همانند سایر اعضای هیأت علمی در فهرست محاسبات قرار می‌گیرد.

تبصره ۲. اعضای هیأت علمی متعهد خدمت یا قراردادی، در صورتی که حداقل دو سال از مدت تعهدات آنان باقی مانده باشد و حداقل یک پایان‌نامه را به‌عنوان استاد راهنمای دوم یا دو پایان‌نامه را به‌عنوان مشاور به اتمام رسانده باشند، می‌توانند به‌عنوان استاد راهنمای اول در پایان‌نامه دانشجویان پزشکی مشارکت داشته باشند. در این موارد، حضور یکی از اعضای هیأت علمی گروه مربوطه به‌عنوان استاد راهنمای دوم یا مشاور در پایان‌نامه الزامی است تا در صورت اتمام تعهدات استاد راهنمای اول، بر اجرای پایان‌نامه نظارت داشته باشد.

۱-۴- دانشجویان پزشکی و دستیاران تخصصی و فوق تخصصی باید پس از تایید و ثبت موضوع پایان نامه در کتابخانه مرکزی (بخش پایان نامه) اقدام به نگارش پروپوزال نمایند.

تبصره ۳. پروپوزال پایان‌نامه‌ها باید حتماً در شورای گروه مربوطه مطرح گردیده و بعد از تأیید توسط مدیر گروه و نماینده آن گروه در شورای پژوهشی بالینی، جهت طی مراحل بعدی به شورا پژوهشی بالینی ارجاع شود.

۱-۵- در راستای ارتقای کیفیت فعالیت‌های پژوهشی دانشجویان و تشویق به انجام پژوهش‌های هدفمند، دانشجویان دوره پزشکی عمومی می‌توانند با تأیید استاد راهنما، مدیر گروه و تصویب شورای پژوهشی بالینی دانشکده، از مقاله علمی - پژوهشی مستخرج از فعالیت پژوهشی خود به‌عنوان جایگزین پایان‌نامه استفاده نمایند؛ مشروط بر آنکه:

الف- مقاله طی دوران تحصیل دانشجو و حداکثر در دو سال پایانی دوره پزشکی عمومی تهیه، پذیرش نهایی یا منتشر شده باشد.

ب- مقاله صرفاً از نوع پژوهشی اصیل (Original Article) یا سایر مطالعات مروری ساختاریافته، شامل مرور نظام‌مند، متاآنالیز و مرور حوزه‌ای (Scoping Review) - به‌استثنای مقالات مروری روایتی (Narrative Review) - بوده و در یکی از مجلات معتبر نمایه‌شده در پایگاه‌های ISI، PubMed، ESCI یا Scopus پذیرش نهایی یا چاپ شده باشد.

ج- دانشجو دارای مشارکت علمی مؤثر، مستند و قابل احراز در طراحی مطالعه، اجرای پژوهش، جمع‌آوری یا تحلیل داده‌ها، تفسیر نتایج یا نگارش علمی مقاله باشد. تأیید میزان مشارکت علمی دانشجو بر عهده استاد راهنمای پایان‌نامه خواهد بود.

د- نام دانشجو به‌عنوان نویسنده اول و نام استاد راهنمای پایان‌نامه به‌عنوان نویسنده مسئول در مقاله درج شده باشد.

و- وابستگی سازمانی (Affiliation) دانشجو و استاد راهنما در مقاله مربوط به دانشگاه علوم پزشکی کرمان باشد.

ه- دانشجو موظف است مطابق ضوابط دانشکده، در جلسه دفاع شفاهی حضور یافته و مقاله و فرایند انجام پژوهش را ارائه نماید.

ماده ۲: شیوه‌نامه انتخاب استاد راهنمای دانشجویان دستیار تخصصی و فوق تخصصی:

۱-۲- در مورد دستیاران تخصصی و فوق تخصصی بالینی با توجه به متغیر بودن تعداد دستیاران در هر ورودی، نظارت بر تقسیم پایان‌نامه‌های دستیاران در بین اعضای گروه با لحاظ نمودن مرتبه هیأت علمی (استاد، دانشیار و استادیار) بر عهده مدیر گروه و در ادامه تأیید شورای پژوهشی بالینی می‌باشد. لازم است در این خصوص نظرات دانشجویان جهت انتخاب استاد یا اساتید راهنما تا حد امکان مورد توجه قرار گیرد.

تبصره ۴. موضوع پایان‌نامه دستیاران، پیش از تهیه و تدوین پروپوزال، باید در گروه آموزشی مربوطه مطرح و از نظر تناسب با رشته تخصصی، نوآوری، ارزش علمی و قرار داشتن در سطح یک تحقیق تخصصی مورد بررسی و تأیید قرار گیرد. ادامه مراحل تدوین پروپوزال و طرح موضوع در شورای پژوهشی بالینی منوط به تأیید گروه آموزشی خواهد بود.

۲-۲- شرایط استاد راهنمای اول برای پایان‌نامه‌های دستیاران:

الف) استخدام رسمی یا پیمانی باشد.

ب) استاد راهنما دارای حداقل مرتبه استادیاری و عضویت در هیأت علمی دانشکده پزشکی باشد. استادیاران در صورتی می‌توانند به‌عنوان استاد راهنمای اول دستیاران تخصصی فعالیت کنند که حداقل سابقه راهنمایی یا مشاوره در دو پایان‌نامه پزشکی عمومی را داشته باشند.

ج) برای دستیاران فوق تخصصی، استاد راهنمای اول باید دارای حداقل مرتبه دانشیاری باشد. استادیار می‌تواند به‌عنوان استاد راهنمای دوم فعالیت کند.

د) اعضای هیأت علمی متعهد خدمت یا قراردادی، در صورتی که حداقل دو سال از مدت تعهدات آنان باقی مانده باشد و حداقل یک پایان‌نامه را به‌عنوان استاد راهنمای دوم یا دو پایان‌نامه را به‌عنوان استاد مشاور به اتمام رسانده باشند، می‌توانند به‌عنوان استاد راهنمای اول در پایان‌نامه دانشجویان دستیار مشارکت داشته باشند. در این موارد، حضور یکی از اعضای هیأت علمی

گروه مربوطه به‌عنوان استاد راهنمای دوم یا مشاور در پایان‌نامه الزامی است تا در صورت اتمام تعهدات استاد راهنمای اول، بر اجرای پایان‌نامه نظارت داشته باشد

ه) استاد راهنما باید دوره روش تحقیق را گذرانده باشد و دارای مقاله نمایه شده در پایگاه‌های ISI، PubMed یا ESCI باشد.

و) استاد راهنمای اول باید از همان گروه آموزشی دستیار باشد.

تبصره ۵. هر عضو هیأت علمی با مرتبه استادیاری می‌تواند هم‌زمان حداکثر راهنمایی دو پایان‌نامه دستیار، با مرتبه دانشیاری حداکثر سه پایان‌نامه و با مرتبه استادی حداکثر چهار پایان‌نامه را به‌عنوان استاد راهنمای اول (از مجموع ورودی‌های مختلف دستیاران) بر عهده داشته باشد. در موارد خاص، با موافقت مدیر گروه و تأیید شورای پژوهشی بالینی، این سقف قابل تغییر خواهد بود.

تبصره ۶. انتخاب موضوعات مبتنی بر هر گونه مطالعه مروری برای پایان‌نامه‌های دستیاران تخصصی و فوق تخصصی بالینی قابل قبول نیست

ماده ۳: دانشجویان پزشکی ورودی دانشگاه علوم پزشکی کرمان که بعد از شروع دوره کارورزی **انتقال دائم** گرفته اند، همچنین دستیاران تخصصی بعد از انتقال، در صورتی که مراحل تصویب پروپوزال و اخذ کد اخلاق پایان‌نامه آنان در دانشگاه علوم پزشکی کرمان انجام شده باشد، موظف اند اجرای پایان‌نامه و دفاع از آن را در دانشگاه علوم پزشکی کرمان به انجام رسانند.

ماده ۴: تعیین استاد راهنمای دوم و استادان مشاور: در پایان‌نامه‌های دستیاران و دانشجویان پزشکی، در صورت نیاز و به پیشنهاد استاد راهنمای اول، پس از تأیید مدیر گروه و شورای پژوهشی بالینی، یک نفر به‌عنوان **استاد راهنمای دوم** و یک تا سه نفر به‌عنوان استاد مشاور تعیین می‌شوند.

تبصره ۷. استاد راهنمای دوم باید از بین اعضای هیأت علمی با حداقل رتبه استادیاری (آموزشی یا پژوهشی) باشد و می‌تواند از سایر گروه‌های آموزشی یا دانشکده‌های زیرمجموعه دانشگاه علوم پزشکی کرمان و حتی هیأت علمی از سایر دانشگاه‌های معتبر باشد.

تبصره ۸. استادان مشاور می‌توانند از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه یا سایر دانشگاه‌های معتبر و یا محققان برجسته مرتبط با موضوع پایان‌نامه انتخاب شوند.

تبصره ۹: به جهت افزایش تعامل علمی و تحقیقاتی بین اعضای گروه و توسعه فعالیت‌های پژوهشی اساتید و اعضای هیأت علمی ترجیحاً حداقل یکی از اساتید گروه مربوطه در نقش استاد مشاور در پایان‌نامه مشارکت داشته باشد.

ماده ۵: چنانچه استاد راهنما بعد از تصویب پایان‌نامه در هر مرحله از اجرای آن و به هر دلیل (از جمله بازنشستگی، قطع قرارداد و موارد مشابه) قادر به ادامه هدایت پایان‌نامه دانشجوی پزشکی، دستیار تخصصی یا فوق تخصصی نباشد، لازم است در اولین فرصت، به‌صورت کتبی و با اطلاع دانشجو، جانشین خود (استاد راهنمای پایان‌نامه) را به گروه آموزشی معرفی نماید و همچنین این تغییر از طریق گروه مربوطه به شورای پژوهشی بالینی دانشکده جهت تأیید نهایی اعلام گردد.

ماده ۶: در مواردی که از ابتدای اجرای پایان نامه احتمال عدم امکان ادامه همکاری استاد راهنما وجود داشته باشد (نظیر بازنشستگی یا پایان تعهدات طی دو سال آینده و موارد مشابه)، لازم است یکی از اعضای هیأت علمی گروه آموزشی مربوطه به عنوان **استاد راهنمای دوم** در پایان نامه مشارکت داشته باشد.

ماده ۷: تغییر عنوان پایان نامه و یا تعدیل/تغییر اهداف پژوهشی تنها برای یک بار و به پیشنهاد دانشجوی پزشکی، دستیار تخصصی یا فوق تخصصی بالینی، با تأیید استاد راهنما و مدیر گروه و پس از ارائه دلایل موجه و تأیید شورای پژوهشی بالینی امکان پذیر است.

تبصره ۱۰: در مواردی که پس از اخذ کد اخلاق، تغییر عنوان پایان نامه مورد تأیید قرار گیرد، مراتب باید به کمیته اخلاق و معاونت تحقیقات و فناوری نیز اعلام شود.

تبصره ۱۱: تغییر استاد راهنما که معمولاً مجری طرح نیز محسوب می شود، باید بصورت کتبی و با موافقت نفر جایگزین و تأیید شورای پژوهشی بالینی، به معاونت تحقیقات و فناوری اعلام گردد.

ماده ۸: حداقل فاصله زمانی بین ثبت موضوع و اخذ کد اخلاق تا برگزاری جلسه دفاع، برای دانشجویان دوره پزشکی عمومی و دستیاران تخصصی و فوق تخصصی بالینی ۶ ماه می باشد.

تبصره ۱۲: در مورد دستیاران تخصصی و فوق تخصصی بالینی، **حداکثر مهلت دفاع از پایان نامه تا پیش از معرفی به آزمون گواهینامه تخصصی یا دانشنامه فوق تخصصی (حسب مورد) است.**

تبصره ۱۳: دانشجویان دوره پزشکی عمومی موظف اند از آغاز دوره کارآموزی پزشکی تا پیش از شرکت در امتحان جامع پیش کارورزی، موضوع پایان نامه خود را انتخاب و ثبت نمایند. دانشجویانی که در مهلت مقرر نسبت به ثبت موضوع پایان نامه اقدام نکنند، تا زمان ثبت موضوع، مجاز به شرکت در آزمون جامع پیش کارورزی نخواهند بود.

ماده ۹: به منظور اختصاص طرح های پژوهشی که قبلاً به تصویب رسیده اند به عنوان پایان نامه دانشجویان پزشکی یا دستیاران تخصصی، لازم است دانشجو یا دستیار تخصصی به عنوان همکار اصلی طرح درج شده و عنوان پایان نامه ابتدا در شورای گروه و سپس در شورای پژوهشی بالینی به تأیید برسد؛ مشروط بر آنکه طرح مذکور در حال اجرا بوده و حداکثر ۲۰ درصد از مراحل اجرای آن انجام شده باشد.

تبصره ۱۴: در مواردی که عنوان یا روش اجرای یک طرح تحقیقاتی تغییر کرده باشد و ضرورت اضافه شدن دانشجو یا دستیار تخصصی به طرح محرز شود، با موافقت گروه و تأیید شورای پژوهشی بالینی، پذیرش طرح تحقیقاتی به عنوان پایان نامه امکان پذیر خواهد بود.

ماده ۱۰: با پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید مدیر گروه مربوطه، در صورت صلاحدید و با **در نظر گرفتن حجم کار تعریف شده در پروپوزال، درج همزمان** نام دو دانشجوی پزشکی، دو دستیار تخصصی هم رشته، یک دستیار تخصصی به همراه یک دانشجوی پزشکی عمومی، یا یک دانشجوی دکترای تخصصی (PhD) به همراه یک دانشجو پزشکی عمومی در پروپوزال پایان نامه امکان پذیر است. در صورت پیشنهاد پایان نامه برای دو نفر، لازم است شرح فعالیت های هر فرد به صورت مستقل در پروپوزال درج شده و همراه با نامه تأیید مدیر گروه و درخواست مربوطه به شورای پژوهشی بالینی ارسال گردد.

تبصره ۱۵. بعد از تصویب پروپوزال در شورای پژوهشی بالینی، تصمیم گیری درباره محل دفاع پایان نامه، تعیین سهم و جایگاه کاری دانشجویان پزشکی عمومی، دکتری تخصصی و دستیاران بالینی تخصصی یا فوق تخصصی بالینی، و نیز مسئولیت رعایت حقوق مادی و معنوی آنان، از جمله تعداد مقالات منتج از طرح، بر عهده استاد راهنمای اول پایان نامه می باشد.

تبصره ۱۶. هر دانشجو موظف است پایان نامه مستقلی را تهیه و ارائه نماید. همچنین دستیاران تخصصی بالینی باید پیش از برگزاری جلسه دفاع، مقالات مستقل و جداگانه ای ارائه دهند.

ماده ۱۱: به منظور دریافت نوبت دفاع از پایان نامه، دانشجو موظف است مدارک لازم برای اخذ مجوز دفاع را حداقل ۱۴ روز کاری پیش از تاریخ پیشنهادی دفاع، به شورای پژوهشی بالینی تحویل دهد.

ماده ۱۲: مدارک لازم جهت دفاع به شرح زیر می باشند:

- الف - فرم تکمیل شده درخواست دفاع با امضای اساتید راهنما، مشاور و مدیر گروه
- ب- متن پایان نامه مطابق آیین نامه نگارش و تدوین پایان نامه (قابل دریافت از سایت دانشکده پزشکی)
- ج- گواهی ثبت و پیش نویس مقاله منتج از پایان نامه در مجلات معتبر و شناخته شده (این گواهی برای دستیاران تخصصی و فوق تخصصی بالینی الزامی است)

تبصره ۱۷. نظارت بر صحت ادبی و علمی عنوان پایان نامه، مقطع تحصیلی دانشجو و متن پایان نامه بر عهده استاد راهنمای اول می باشد. با توجه به تأثیر این موضوع در محاسبه امتیازات آموزشی اعضای هیأت علمی در ارتقا مرتبه علمی، لازم است اساتید قبل از تکمیل فرم درخواست دفاع، به این موضوع توجه نمایند.

تبصره ۱۸. لازم است به درج نام دانشکده به صورت کامل "دانشکده پزشکی افضلی پور" در صفحه اول پایان نامه توجه گردد.

تبصره ۱۹. با توجه به اهمیت و ضرورت مقابله با موارد احتمالی سرقت ادبی و فریب کاری در ارائه نامه پذیرش یا ارسال مقاله **Submission letter** نشر پایان نامه ها و مقالات ، لازم است اساتید راهنما و مشاور از صحت مدارک ارائه شده در رابطه با انتشار نتایج پایان نامه اطمینان حاصل نمایند. در صورتی که مشخص شود دانشجو در ارائه این مدارک یا مقاله تهیه شده یا منتشر شده مرتکب موارد فوق الذکر شده است، پایان نامه قابل دفاع نمی باشد و لازم است دانشجو جهت پاسخگویی قانونی به مراجع مربوطه در دانشگاه معرفی شود.

تبصره ۲۰. پس از تعیین ساعت، روز و مکان برگزاری جلسه دفاع، تغییر آن فقط یک مرتبه و با موافقت مدیر محترم گروه و شورای پژوهشی بالینی دانشکده امکان پذیر است.

ماده ۱۳: نمره پایان نامه پس از برگزاری جلسه دفاع و طبق نظر داوران، اساتید راهنما و مشاور پایان نامه و براساس تکمیل فرم های مربوطه مشخص می گردد.

تبصره ۲۱. سقف نمره پایان نامه های دستیاران تخصصی و فوق تخصصی بالینی به شرح زیر می باشد:

-نمره ۲۰ فقط به پایان نامه هایی تعلق می گیرد که پایان نامه منتج به چاپ یا پذیرش حداقل یک مقاله انگلیسی در یکی از انتشارات معتبر Pubmed، ISI (ESCI) و Scopus داخلی یا خارجی شده باشد. در خصوص مقالات نمایه شده در Scopus مقاله فارسی قابل قبول می باشد.

-در صورتی که پایان نامه بدون مقاله باشد حداکثر نمره ۱۸ توسط کمیته پایان نامه در دانشکده پزشکی در نظر گرفته خواهد شد.

تبصره ۲۲. تشخیص جایگاه نویسندگان (بوژه نویسندگان اول و نویسنده مسئول) در مقاله منتج از پایان نامه بر عهده استاد راهنمای اول (مجری اول طرح) می باشد.

تبصره ۲۳. در صورتی که دانشجو یا دستیار تمایل یا فرصت نوشتن مقاله را نداشته باشد، باید اقرار وی بصورت کتبی اخذ شود و نام دانشجو صرفاً به عنوان همکار در فهرست نویسندگان مقاله درج خواهد شد.

تبصره ۲۴. ارسال هر گونه مقاله کامل یا خلاصه مقالات در مجلات، کنگره ها و سایر همایش های علمی دانشگاهی، ملی، بین المللی و ...، الزاماً باید با نظارت و تأیید استاد راهنمای اول (مجری اول طرح) دانشجوی پزشکی عمومی یا دستیار بالینی تخصصی و فوق تخصصی صورت پذیرد.

ماده ۱۴: به منظور ارتقای مشارکت علمی دانشجویان پزشکی عمومی در برنامه های ثبت دانشگاهی (Registry Programs) و استفاده بهینه از داده های پژوهشی موجود، مشارکت دانشجویان پزشکی عمومی در برنامه های ثبت مصوب دانشگاه، با تأیید استاد راهنما و شورای پژوهشی بالینی، می تواند به عنوان پایان نامه دوره پزشکی عمومی پذیرفته شود؛ مشروط بر آنکه دانشجو مشارکت علمی مؤثر و مستند در حداقل یکی از مراحل اصلی پژوهش، شامل طراحی مطالعه، جمع آوری داده ها، استخراج و مدیریت داده ها، تحلیل آماری، تفسیر نتایج یا نگارش علمی مقاله و پایان نامه داشته باشد. تشخیص میزان و کفایت مشارکت علمی دانشجو بر عهده استاد راهنمای اول و شورای پژوهشی بالینی دانشکده خواهد بود.